

Výzkumná zpráva Kongresu

Zacházení se zvířaty

Helena Procházková

1. Úvod

Lidé a zvířata k sobě neodmyslitelně patří již od nepaměti. Člověk je využíval jako zdroj obživy, materiálu na výrobu oděvů, ochrany či prosté společnosti. Není tomu tak dávno, co vyvstala potřeba nějakým způsobem regulovat zacházení se zvířaty. Tato výzkumná zpráva má za úkol přiblížit vzájemný vztah daných dvou světů, zejména však cílí na zajištění důstojných životních podmínek zvířat. Bude se zabývat potřebou ochrany práv zvířat v průběhu naší historie, důležitými dokumenty na federální úrovni a dotkne se i míry ochrany v některých státech. Pozornost bude věnována i některým stále populárnějším otázkám, jako je testování na zvířatech, módní odvětví či průmyslové chovy.

2. Pozadí

2.1 Historický vývoj

Až do konce 19. století nenajdeme prakticky žádné zákony, které by upravovaly nakládání se zvířaty při testování na nich. Jeden z prvních zákonů na světě upravující experimenty na zvířatech byl vydán ve Velké Británii v roce 1876, což v mnoha zemích následně odstartovalo tutéž snahu o jejich ochranu. Přestože ve Spojených státech můžeme najít první zákony na úrovni jednotlivých států již ke konci 19. století, úplná federální legislativa, která by stanovovala jednotný systém, vznikla až díky *The Animal Welfare Act* v roce 1966. Přijetí zákona bylo doprovázeno poměrně zajímavou historií, kdy Kongres nebyl v oblasti zvířecích práv nijak zainteresován, dokud nedošlo k publikování množství článků v odborných časopisech. Ty odhalovaly podmínky výzkumu na zvířatech a jejich využívání k laboratorním účelům. Strhl se obrovský nátlak ze strany veřejnosti a nedlouho poté byl přijat právě daný zákon, který byl prvním federálním zákonem z oblasti dobrých životních podmínek pro zvířata.¹

Důležitým obdobím z hlediska práv zvířat byla pro Spojené státy 70. léta 20. století. Objevila se iniciativa advokátů, v jejichž čele stál Henry Mark Holzer, která měla za cíl uznání zvířat jakožto subjektů práva a vytvoření koncepce přirozených zvířecích práv.² Holzer vystupoval s názorem, že výjimky z *Humane Methods of Livestock Slaughter Act* jsou protiústavní a právní ochrana by se měla vztahovat na všechna zvířata. Zajímavou kauzou je i *Jones v. Butz*, v níž soud ustanovil, že není možné zakázat

---

¹ ADAMS, Benjamin. Legislative History of the Animal Welfare Act: Introduction. In: <https://web.archive.org/> [online]. [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160513224105/https://awic.nal.usda.gov/legislative-history-animal-welfare-act/intro>

² PAVLOVIČOVÁ, Kristýna. *Práva zvířat v kontextu lidských práv* [online]. Brno, 2018 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/o2w9f/prava_zvirat_v_kontextu_lidskych_prav.pdf. Diplomová práce. Právnická fakulta MU.

rituální porážky spojené s výkonem určitého náboženství, protože by se jednalo o zakázaný zásah státu do výkonu víry.³

V posledních letech se čím dál častěji můžeme setkat s různými ekologickými hnutími, aktivistickými skupinami bojujícími za práva zvířat či s prostým etickým vegetariánstvím. S rozšířením sociálních sítí se problematika krutého nakládání se zvířaty stává lidem čím dál více dostupnější a není vyloučeno, že by v budoucnu mohlo dojít k další komplexnější úpravě práv pro zvířata.

2.2 Úprava na federální úrovni

Úpravu práv a životních podmínek zvířat můžeme nalézt napříč celým legislativním systémem Spojených států. Co se týče federální úrovně, mezi nejvýznamnější dokumenty patří:⁴

The „28 Hour Law“, původně přijatý již v roce 1873, je jeden z nejstarších federálních zákonů upravujících mezistátní převoz živých zvířat. Stanovuje maximální dobu 28 hodin, po kterou mohou být zvířata přepravována v rámci pozemní dopravy. Následně je nutné jim poskytnout pětihodinovou přestávku pro odpočinek, jídlo a vodu.⁵

Humane Methods of Livestock Slaughter Act z roku 1958 vyžaduje uspání nebo omráčení zvířat před jejich porážkou z důvodu minimalizace bolesti. Nicméně výjimku z tohoto zákona mají kuřata a další ptáci, přestože pociťují bolest stejným způsobem jako zvířata zákonem chráněná.⁶

The Animal Welfare Act z roku 1966 je nejdůležitějším federálním zákonem svého druhu, který upravuje životní podmínky určitých druhů zvířat. V zákoně je taxativně stanoveno, na jaké druhy zvířat se vztahuje (zejména na savce), a které jsou naopak z ochrany vyňaty (např. hadi, laboratorní potkani, myši). Zabývá se také množением a distribucí, zoologickými zahradami, transportem a aukcemi zvířat či licencováním prodejců. Tzv. AWA byl následně několikrát novelizován.⁷

The Endangered Species Act vydán v roce 1973 se zaměřuje na ochranu ohrožené fauny a flóry ve Spojených státech a v zahraničí. Stanovuje postupy, kterými by se měly federální orgány řídit, včetně možných sazeb v trestně i civilně právním řízení.⁸

---

³ Jones v. Butz. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. 1974 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/case/jones-v-butz>

⁴ Laws that Protect Animals: Federal, State, & Local. In: <https://aldf.org/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/laws-that-protect-animals/>

⁵ Twenty Eight Hour Law. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/statute/us-food-animal-twenty-eight-hour-law>

⁶ Laws that Protect Animals: Federal, State, & Local. In: <https://aldf.org/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/laws-that-protect-animals/>

⁷ FAVRE, David. Brief Summary of the US Animal Welfare Act. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. Michigan State University College of Law, 2002 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/brief-summary-us-animal-welfare-act>

⁸ Tamtéž.

Z konce roku 2018 pocházejí tři zákony – **The Pet and Women Safety Act**, **The Dog and Cat Meat Trade Prohibition Act** a **The Parity in Animal Cruelty Enforcement Act**. První jmenovaný se zabývá problémy, kterým ženy vystavené domácímu násilí mohou čelit při volbě mezi odchodem od násilníka nebo setrváním jen kvůli strachu z újmy na zvířeti. Druhý zakazuje zabíjení, transport, držení či obchodování se psy a kočkami za účelem lidské spotřeby. Poslední zákon rozšiřuje zákaz provozování psích nebo kohoutích zápasů i na území amerických teritorií.⁹

The PACT (Preventing Animal Cruelty and Torture) Act, podepsaný Donaldem Trumpem roku 2019, poprvé řadí cílené mučení zvířat mezi federální zločiny. Mezi některé zakázané metody zacházení se zvířaty patří bití, zapalování, topení, dušení nebo sexuální zneužívání.¹⁰ *The PACT* rozšiřuje Obamův zákon z roku 2010, který zakazoval natáčení mučení zvířat za účelem zisku zhlédnutí na sociálních sítích a je významný právě díky zakotvení na federální úrovni.¹¹

2.3 Úprava na úrovni států

Nezisková organizace Animal Legal Defense Fund každoročně vydává zprávu, ve které hodnotí úroveň ochrany zvířat v jednotlivých státech federace, čímž poukazuje na vysokou míru rozdílnosti v síle právní ochrany.¹²

Ve zprávě z roku 2019 je vyzdvihnuta snaha stále více států o legislativní úpravu, která by zakazovala osobám usvědčeným z týrání, překupnictví či jiného nelegálního zacházení se zvířaty vlastnit po určitý časový úsek jakékoliv další zvíře (tzv. possession ban). Tato úprava byla v roce 2019 uzákoněna ve státech Colorado nebo Indiana, v současnosti najdeme tento zákaz v 17 státech federace (a to v některých případech jen za určité druhy protiprávní činnosti, jakým může být sexuální násilí na zvířatech). V jiných státech se dává větší prostor moci soudní, přičemž rozhodnutí, zda dojde k individuálnímu zakazu vlastnit zvíře, je plně v rukou soudce.¹³

Dalším pozitivním krokem v některých státech (nově v New Hampshire, New Jersey, Tennessee a Washingtonu) bylo definování objektů, které jsou často spojovány s různými druhy zvířecích zápasů (např. břitvy připevněné na nohy během kohoutích zápasů), a zákaz držení těchto objektů, pokud je jejich cílem využití při nelegálních zvířecích zápasech.

---

⁹ PALLOTTA, Nicole. Federal Farm Bill Includes Important Protections for Animals. In: <https://aldf.org/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/federal-farm-bill-includes-important-protections-for-animals/>

¹⁰ Tamtéž.

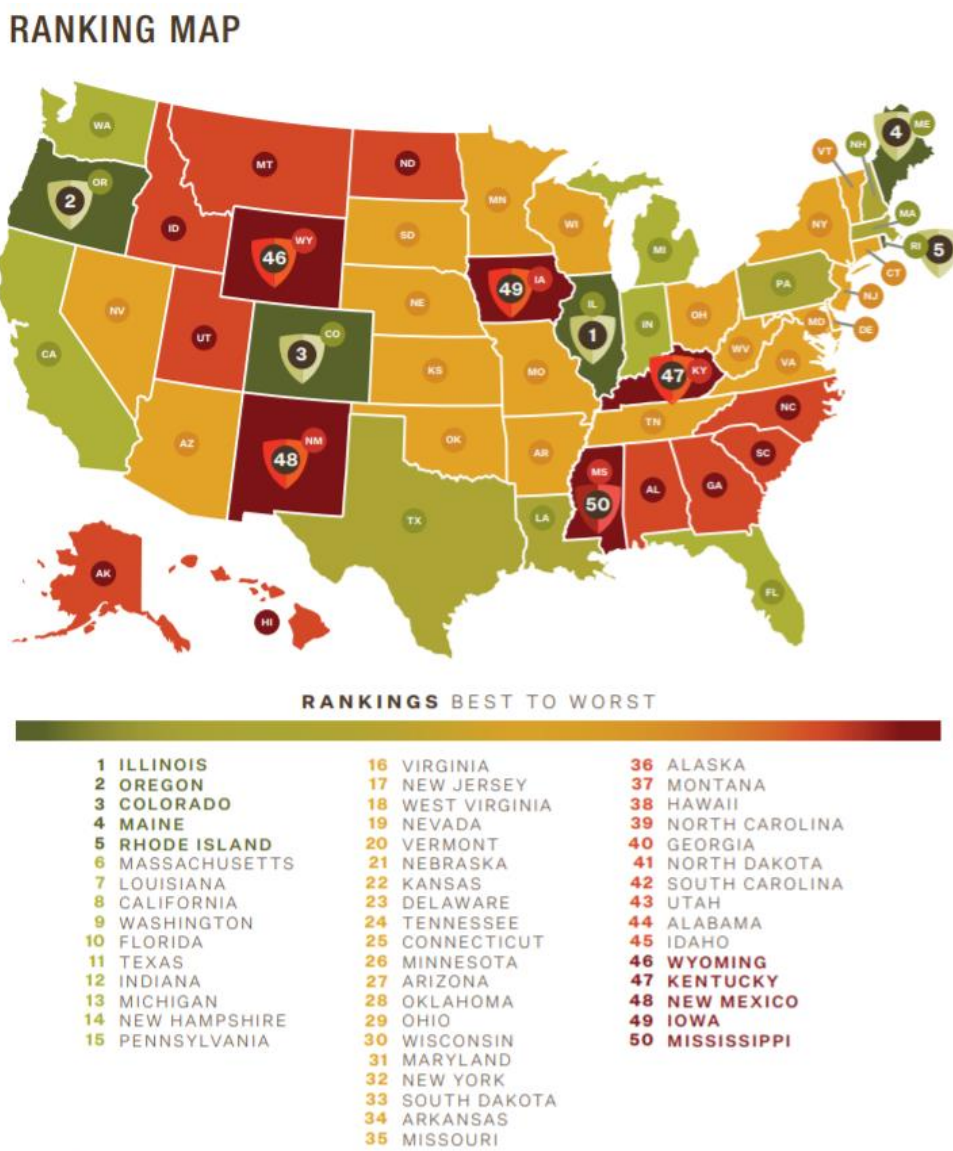
¹¹ ZAVERI, Mihir. President Trump Signs Federal Animal Cruelty Bill Into Law. In: <https://www.nytimes.com/> [online]. Nov. 25, 2019 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/11/25/us/politics/trump-animal-cruelty-bill.html>

¹² Animal protection: U.S. STATE LAWS RANKINGS REPORT. In: *Animal Legal Defense Fund* [online]. 2019 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://aldf.org/wp-content/uploads/2020/02/2019-Animal-Protection-US-State-Laws-Rankings-Report.pdf>

¹³ Tamtéž.

Vítanou zprávou může být i počínání Kalifornie, jakožto prvního státu, který zakázal prodej zvířecí kožešiny a upouští od testování na zvířatech, či zákaz odstraňování kočičích drápků v New Yorku.¹⁴ Konkrétními případy, jako je například testování na zvířatech či módní průmysl, se však budu zabývat v další části této práce.

K hlubšímu proniknutí do právní situace v jednotlivých státech (a popisu možného zlepšení) naleznete v doporučených zdrojích citovanou zprávu.

Obrázek 1

¹⁴ DALY, Natasha. States across U.S. are taking bold steps toward protecting animals. In: <https://www.nationalgeographic.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/animals/2019/07/first-time-animal-welfare-laws-in-us-states/>

3. Aktuální situace

V této části bych se ráda zaměřila na reálnou situaci zacházení se zvířaty, v jakých oblastech člověk zvířata využívá a jakých rozporuplných praktik se může dopouštět. Pokusím se poukázat na konkrétní případy, při kterých se zvířaty bylo zacházeno způsoby, které jsou přinejmenším diskutabilní, ovšem (zatím) do různé míry v různých oblastech světa legální.

3.1 Testování na zvířatech

Pouze ve Spojených státech se každoročně využívají desítky milionů zvířat k testování. Pokusy slouží k výrobě léků, k testování nezávadnosti látek, k vysokoškolským experimentům, genetickým výzkumům a mnoha dalším biomedicínským, ale i kosmetickým účelům. Ohledně problematiky testování na zvířatech nalezneme spousty argumentů pro i proti. Mezi ty podporující patří fakt, že testování na zvířatech významně přispívá k výrobě léků, které pomáhají zachraňovat lidské životy ve velkém, pomáhá vědcům otestovat (ne)závadnost vakcín pro člověka, poskytuje možnost pozorovat stav přímo v živém a fungujícím organismu, který je člověku podobný, umožňuje vyvíjet vakcíny i přímo pro zvířata či dává možnost testování v okamžicích, kdy by byl lidský subjekt vystaven vysoké míře rizika. Argumenty proti testování na zvířatech se potom opírají o používání krutých a nehumánních technik, možnosti testovat vakcíny na lidských dobrovolnících či pomocí laboratorních in vitro technologií, rozdílnosti mezi člověkem a zvířetem a tedy odlišnosti ve fungování látek nebo právě fakt, že 95 % zvířat využívaných při testování není chráněno zákonem. Jak již bylo řečeno výše, *The Animal Welfare Act* se nevztahuje na druhy zvířat, jako jsou myši, krysy, ryby či ptáci, tudíž na ta zvířata, která jsou primárně testováním dotčena.¹⁵

Ohledně testování ke kosmetickým účelům – nejčastěji se zvířata využívají ke zkoumání různých nepříznivých reakcí v okolí očí či podráždění kůže.¹⁶ Ve světě najdeme ke kosmetickému testování různé přístupy – v zemích Evropské unie, Izraeli, Norsku nebo Indii platí zákaz kosmetických značek, které testují své produkty na zvířatech. Nicméně jsou státy, které přímo vyžadují nebo do nějaké míry počítají s tím, aby produkty uvedené na trh prošly testem na zvířatech – nejznámějším příkladem je Čína. Výrobci jsou postaveni před rozhodnutí, zda upřednostní velký čínský trh, nebo přistoupí na regulaci a oprostí se od testování.¹⁷

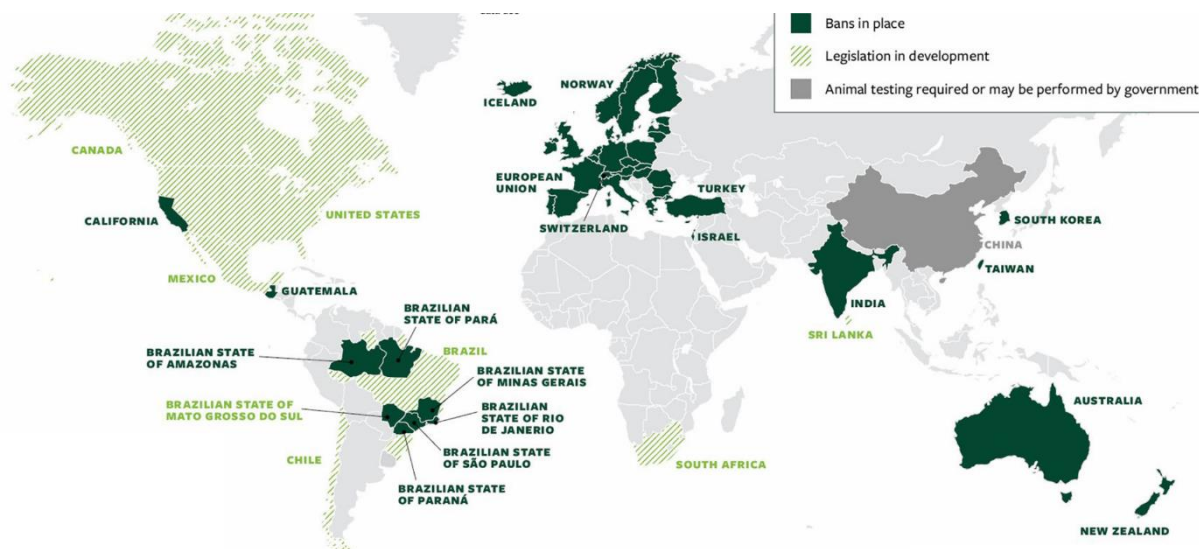
---

¹⁵ Should Animals Be Used for Scientific or Commercial Testing? In: *ProCon.org* [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://animal-testing.procon.org/>

¹⁶ Toxic and Tragic Consequences of Product Testing on Animals. In: <https://www.peta.org/> [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.peta.org/issues/animals-used-for-experimentation/animals-used-experimentation-factsheets/product-testing-toxic-tragic/>

¹⁷ PRICE, MICHELLE L. US states join global push to ban animal-tested cosmetics. In: <https://abcnews.go.com/> [online]. 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/Lifestyle/wireStory/us-states-join-global-push-ban-animal-tested-68690868>

Co se týče Spojených států, testování ke kosmetickým účelům není nijak upraveno na federální úrovni. První legislativní úpravy nalezneme v současnosti ve třech státech: Kalifornii, Nevadě a Illinois. Další státy se tímto počínáním inspiroují, senátor z Marylandu na začátku roku 2021 představil návrh zákona, který by měl od následujícího roku taktéž zakázat testování kosmetických produktů na zvířatech.¹⁸ Havaj, New Jersey, New York, Virginia a další se obdobnou legislativou plánují zabývat.¹⁹ Z konce roku 2019 pochází nejnovější představený federální návrh zákona *The Humane Cosmetics Act*, který by zakazoval testování na zvířatech na území Spojených států, stejně tak i prodej nebo transport takto testované kosmetiky.²⁰

Obrázek 2

3.2 Módní průmysl

Lidé využívají zvířata k odívání již od počátku své existence. V současnosti nicméně přibývá čím dál více společností, které upouští od využívání různých částí zvířecích těl pro potřeby v módním a oděvním průmyslu.

Jednou z široce rozšířených komodit je kůže pocházející nejčastěji ze zemí, kterým chybí rozsáhlejší legislativa týkající se práv zvířat, tudíž není nijak zákonně upraven postup zacházení s nimi a pravidla bezbolestných porážek.²¹

¹⁸ Cruelty Free Cosmetics legislation progressing in Maryland: Maryland could be fourth US state to go cruelty free. In: <https://www.crueltyfreeinternational.org/> [online]. 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.crueltyfreeinternational.org/what-we-do/latest-news-and-updates/cruelty-free-cosmetics-legislation-progressing-maryland>

¹⁹ PRICE, MICHELLE L. US states join global push to ban animal-tested cosmetics. In: <https://abcnews.go.com/> [online]. 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/Lifestyle/wireStory/us-states-join-global-push-ban-animal-tested-68690868>

²⁰ H.R.5141 - Humane Cosmetics Act of 2019. In: <https://www.congress.gov/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/5141/text>

²¹ ROBERTSON, Lara. Fashion and Animal Welfare. In: <https://goodonyou.eco/> [online]. 2017 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://goodonyou.eco/animal-welfare-fashion/>

Kůže a srst určitých neobvyklých zvířat se využívá na různé kabáty či kabelky, může se jednat o krokodýlí kůži, kožešinové farmy s norky a liškami či kašmírskou vlnu. Většina těchto zvířat (až okolo 85 %) je chována cíleně pro zisk kůže právě na farmách, kde jsou v klecích s minimem prostoru, přičemž jejich usmrcení se dá lehce označit jako neetické. Opět je možné uvést příklad Číny – v zemi nejsou zákony na ochranu práv a zacházení se zvířaty a zároveň je země největším vývozcem kožešiny na světě.²²

Přední světové módní značky postupně vyhláší konec využívání kožešiny – Gucci od roku 2018 nebo Prada od roku 2020.²³ Prvním státem USA, který zakáže prodej a výrobu kožešiny, se nejpravděpodobněji stane Kalifornie. V roce 2019 podepsal guvernér zákon, který zakazuje výrobu oblečení a doplňků s kožešinou. Účinnosti by měl nabýt od roku 2023.²⁴

3.3 Průmyslová produkce

V posledních letech je možné pozorovat nárůst průmyslového zemědělství na úkor menších chovatelů, často aktivních po generace. S rozšířením velkochovů je spojen i klesající příjem venkovských farmářů, či dokonce úplný zánik jejich podnikání. V lowě a dalších státech středozápadu se vytvořilo naprosto dominantní postavení velkých průmyslových firem, přičemž původní farmáři na svých pozemcích pěstují kukuřici a sóju, kterou následně těmto firmám prodávají jako zdroje krmiva pro zvířata. Tisíce prasat, krav nebo kuřat jsou napěchované v malých prostorách, jsou krmeny automaticky pomocí naprogramovaných strojů a sledovány pomocí kamerových systémů s občasou lidskou návštěvou. Například v Missouri bylo v roce 1985 přes 23 tisíc soukromých chovatelů prasat, dnes se toto číslo pohybuje jen okolo 2 tisíc.

Na počátku sedmdesátých let se prosazovala myšlenka „get big or get out“, z čehož je jasně pochopitelná snaha o rozšíření a zefektivnění zemědělství a chovu zvířat. Mnoho farmářů se tedy snažilo skupovat půdu a nové stroje, často se kvůli tomu i zadlužili. Díky nadprodukcí však došlo k zemědělské krizi, malé rodinné farmy se dostaly do finančních problémů, což usnadnilo nástup velkým zemědělským korporacím. V roce 1990 byly malé a střední farmy odpovědné téměř za polovinu zemědělské produkce ve Státech, dnes je to méně než čtvrtina.

Velké nadnárodní firmy mají prakticky monopol na veškerou zemědělskou a chovatelskou produkci a mají možnost kontrolovat každý krok, tzv. from farm to fork. Není výjimkou využívání nadprodukce za účelem snížení ceny a následné likvidace

---

²² WATSON, Tara. Cruelty is coming back into fashion. In: <https://www.abc.net.au/> [online]. 2013 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/news/2013-10-01/watson-the-true-face-of-the-fur-trade/4991790>

²³ Prada to stop using fur from next year. In: <https://www.bbc.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-48370370>

²⁴ GARDINER, Dustin. California is first state to ban the sale of fur clothing, beginning in 2023. In: <https://www.sfchronicle.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.sfchronicle.com/politics/article/California-is-first-state-to-ban-the-sale-of-fur-14517156.php>

konkurence. Zánik malých rodinných farem má vliv i na odchod lidí z měst, zavírání škol, obchodů a restaurací.²⁵

Zaměříme-li se konkrétně na chov drůbeže, za poslední tři desetiletí můžeme pozorovat dvojnásobný nárůst v množství chovaných kusů – z 80 na 160 milionů kuřat zpracovaných týdně. Důležitou roli hraje smluvní zemědělství („contract farming“), které je založeno na vztahu mezi drobnými farmáři a velkými firmami. V současnosti fungující systém agropodnikání však poskytuje velkým firmám a společnostem nemalé výhody při úpravě smluvních podmínek. Jednoduše řečeno dochází k využívání malých farmářů, kdy velké firmy vlastní reálná kuřata a krmiva (výdělečná část), farmáři pak poskytují pozemek a práci (nevýdělečná část). Statistiky uvádějí, že více než 95 % drůbeže ve Spojených státech je chováno právě v rámci contract farming. Tyto smlouvy však často upravují i přesné podmínky, které musí farmáři dodržet, nebo budou různými způsoby sankcionováni.²⁶ Objevily se i případy, kdy farmáři byli nuceni „soutěžit“ proti jiným farmám v okolí, neboť výdělečné a prosperující farmy byly odměňovány, farmy na druhém konci žebříčku mohly být připraveny o část výdělku. Farmáři, kteří na tyto okolnosti upozorňovali či jiným způsobem komentovali praktiky velkých firem, dostávali drůbež nižší kvality, což zase mohlo vést k nižším výsledkům a peněžním sankcím. Všechna tato tvrzení velké firmy samozřejmě odmítají.²⁷

Vzhledem k tomu, že farmáři jsou odpovědní za půdu a technické zázemí, často si na jejich pořízení berou nemalé půjčky. Finanční závazky je pak odrazují od jakéhokoliv odchýlení se od těchto smluv, nemluvě o monopolu velkých firem a nemožnosti odchodu ke konkurenci.²⁸

Za Obamovy administrativy můžeme vysledovat pokusy o nápravu situace, nicméně ne příliš úspěšné. Administrativa se zaměřila na regulaci již zmíněného contract farming velkých firem, nicméně prostým farmářům tyto kroky nepřípadaly dostatečné, a tak s vírou v nápravu došlo ke zvolení Donalda Trumpa. Nicméně opak se stal pravdou, nejen že nedošlo k žádnému výraznému pokroku, dokonce se pokuty za porušování práv farmářů snížily na desetinu oproti předchozím rokům. Tyto kroky významně podpořila organizace The National Chicken Council zastupující velké průmyslové chovatele, protože tvrdší postihy by pro tyto firmy – a následně i pro spotřebitele – znamenaly nárůst cen.²⁹

---

²⁵ MCGREAL, Chris. How America's food giants swallowed the family farms. In: <https://www.theguardian.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2019/mar/09/american-food-giants-swallow-the-family-farms-iowa>

²⁶ Understanding Contract Agriculture. In: <https://www.rafiusa.org/> [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.rafiusa.org/programs/contract-agriculture-reform/understanding-contract-agriculture/>

²⁷ OLIVER, John. Chickens: Last Week Tonight with John Oliver. In: <https://www.youtube.com/> [online]. 2015 [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=X9wHzt6gBgI&ab_channel=LastWeekTonight

²⁸ Understanding Contract Agriculture. In: <https://www.rafiusa.org/> [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.rafiusa.org/programs/contract-agriculture-reform/understanding-contract-agriculture/>

²⁹ ARNSDORF, Isaac. Chicken Farmers Thought Trump Was Going to Help Them. Then His Administration Did the Opposite. In: <https://www.propublica.org/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z:

3.4 Cirkusy

Cirkusy, jakožto místa předvádění cvičených zvířat pro zábavu lidí, existují prakticky od dob starého Říma. Jde o téma, které se často skloňuje společně s problematikou dobrých životních podmínek zvířat. Není výjimkou, že zvířata jsou trénována k věcem pro ně normálně nepřírozeným, jako je například proskakování hořícími obručemi či balancování na úzkém předmětu, trénink může být doprovázen i fyzickým trestáním. Samozřejmě existují cirkusy, kde se dbá na práva zvířat, která jsou za poslechnutí motivována a odměňována, pro potřeby této zprávy se však zaměřím na ty opačné případy. Nejčastěji dochází k využívání primátů, slonů a různých typů velkých kočkovitých šelem.

Jediným federálním zákonem pro oblast cirkusů je *The Animal Welfare Act*, jakékoliv další zákony většinou ustanovují výjimku pro cirkusy a zvířata v nich. *AWA* tedy stanovuje podmínky pro převoz a transport zvířat, nicméně nezachází nikterak do detailů, výčty jsou poměrně vágní a neplatí pro všechny druhy zvířat. Cirkusy musejí být licencované a v určitých časových intervalech se podrobují kontrole. Pokud se jedná o ohrožené druhy zvířat, dá se postupovat podle *Endangered Species Act* či mezinárodní úmluvy *CITES*.

Veškeré regulace jsou v současné době výhradně na úrovni států, nicméně jejich rozsah a účinnost je přinejmenším sporná. V Coloradu jsou cirkusy vyňaty z pravidelných kontrol, kterým se jinak musí majitelé divokých zvířat podrobovat. V Connecticutu mohou být stíhány osoby, které ubližují zvířatům s cílem peněžního obohacení, ale výslovně vyjímá cirkusy z tohoto pravidla. V Tennessee jsou cirkusy taktéž vyňaty z pravidel, kterými se běžně chovatelé divokých zvířat musí řídit. Texas má speciální zákony regulující úroveň zacházení se zvířaty v cirkusech, nicméně tato pravidla se nemusí vztahovat na cirkusy, které se minimálně jednou za rok podrobí prohlídce kontrolního orgánu.

Inspirace ze světa – například v Rakousku platí od roku 2005 úplný zákaz využívání zvířat pro cirkusová představení. V Norsku je praktický zákaz vystupování zvířat v cirkusech, výjimku mají speciální povolení, které se rozdají však jen jednotkám provozovatelů. Jsou země, kde zvířata v cirkusech nenajdeme, země, kde je seznam povolených zvířat značně omezen, a nakonec také státy bez jakékoliv legislativní úpravy.³⁰

<https://www.propublica.org/article/chicken-farmers-thought-trump-was-going-to-help-them-then-his-administration-did-the-opposite>

³⁰ NIEDRICH, Anastasia. Animals in Circuses and the Laws Governing Them. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. Michigan State University College of Law [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/animals-circuses-and-laws-governing-them>

3.5 Porážky

Porážky obecně jsou jedna z mála oblastí, které jsou regulovány pomocí federální legislativy, konkrétně *Humane Methods of Livestock Slaughter Act*. Ten vyžaduje určitý způsob zacházení se zvířaty při porážce (nicméně se nevztahuje na kuřata a další drůbež).³¹ Zvíře by mělo být omráčeno nebo usmrceno takovým způsobem, aby nebylo schopno cítit bolest. Mezi takové praktiky může patřit využití elektrošoků, chemických plynů, v konkrétních případech i užití střelné zbraně.

Specificky rituální porážky (zejména co se týče muslimského halal a židovského košer masa), tedy zvířata zabitá ve spojitosti s výkonem určitého náboženství, jsou taktéž vyňaty z *Humane Methods of Livestock Slaughter Act*. Můžeme zde najít určitou spojitost s *prvním dodatkem Ústavy Spojených států*, který zaručuje svobodnou volbu při výběru a praktikování náboženství, regulace tohoto výkonu by tudíž mohla být chápána jako zásah do práv konkrétní náboženské skupiny. *HMLSA* povoluje způsob porážky, při kterém se zvířeti ostrým nástrojem přeruší krční tepna, čímž dojde k okamžitému přerušení přísunu krve do mozku a zvíře ztratí vědomí a následně vykrevácí.³²

---

³¹ Humane Methods of Slaughter Act. In: <https://www.nal.usda.gov/> [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.nal.usda.gov/awic/humane-methods-slaughter-act>

³² HODGES, Cynthia F. *Detailed Discussion of the Humane Methods of Slaughter Act* [online]. In: . Michigan State University College of Law, 2010 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/detailed-discussion-humane-methods-slaughter-act>

4. Otázky pro Kongres

Otázek, kterými by se Kongres mohl zabývat v souvislosti s danou problematikou, je přemnoho. Záleží jen na oblasti, do které se budou chtít kongresmani hlouběji ponořit. Pokusím se nastínit určité směry, které mohou sloužit buď čistě pro inspiraci nebo jako materiál k diskusi a vyjednávání.

Měla by mít zvířata garantována vůbec nějaká práva? Pokud již nějaké dokumenty upravující problematiku existují, měla by se rozšiřovat poskytovaná ochrana, ať už na další druhy, či z hlediska obsahu a vynutitelnosti? Jak velké by měly být sankce za porušování těchto pravidel, co dělat s opakovaným trestáním? Stačí dokumenty na úrovni států, nebo je potřeba další velká federální regulace? Do problematiky můžeme vstoupit i s otázkou etiky a morálky, do jaké míry je ospravedlnitelné chování lidí?

Co s testováním na zvířatech? Průzkumy ukazují, že lze využití živých tvorů nahradit pomocí laboratorních podmínek či s využitím lidských tkání, nejsou testy tedy opravdu jen přežitkem a jakousi pohodlností velkých kosmetických firem hledat alternativy? Jak vyřešit možnou situaci, kdy firma bude fungovat dvojím způsobem – část zboží netestovat pro západní trh a další část podrobit testům pro vstup na trh v Číně? Nehledě na to, že mnoho léků testovaných na zvířatech v lidském organismu reaguje rozdílným způsobem. Pokud by měla existovat federální úprava, jak přísná by měla být, na jaké zvířecí druhy by se vztahovala a jakým způsobem by upravovala například výzkum na univerzitách?

Čím dál více států se snaží regulovat kožešinové farmy či využívání zvířecích těl jako určitý módní doplněk a znak prestiže. Je lepší zachovat malé množství farem, které budou regulovány zákony, nebo průmysl úplně zakázat? V případě jejich zachování by nebylo na škodu uvažovat nad nějakou regulací (počet kusů, podmínky chovu...). Pokud dojde k úplnému zrušení, vyvstává otázka, jestli se kvůli určité dominanci na trhu nebudou dané farmy rozšiřovat v zemích, které neoplývají zákony na ochranu zvířat a jejich životních podmínek.

Další otázkou na zamyšlení by mohla být problematika klecových chovů či již vysvětleného contract farming. Farmáři jsou těmito smlouvami zavázáni a jsou v prakticky bezvýhodné situaci, při jakémkoliv porušení či vyjádření nesouhlasu můžou přijít o zdroj obživy. S nadsázkou by se dalo říct, že čím méně prostoru a horší podmínky zvířata mají, tím levnější je následný výrobek. V Evropě směřujeme k bezklecovému chovu, případná úprava na federální úrovni by byla náročnější, zvláště kvůli vlivu velkých korporací a firem, které ovládají celý průmysl. Je lepší průmyslová velkovýroba, nebo snahy lokálních firem? Lze se zabývat i různými aspekty chovů (velikost klecí, velikost plochy, kvalita krmení, množství slunečního svitu...).

Po výše nastíněné problematice jsou patrné alespoň minimální snahy o určitou regulaci cirkusů, nicméně kvůli chybějící federální legislativě a častým výjimkám se

snahy celkem minou účinkem. Státní regulace je často neexistující nebo prakticky bez větších výsledků. Na množství cirkusů a zábavních parků je vyčleněno pouze minimum inspektorů, z čehož vyplývá malé množství kontrol a dohledu státních orgánů. Pokud se už povede odhalit nějaké porušování zákona, sankce za tyto činy se pohybují v nízkých částkách.

Co se týče porážek zvířat na maso, v existujícím zákoně se dá najít spousta mezer, které se dají obejít, nestálo by za škodu detailněji regulovat postup a způsoby porážek. Ohledně náboženských porážek je třeba být opatrnější, aby případná regulace nebyla protiústavní. V minulosti byla již u Supreme Court řešena kauza ohledně náboženských obětí (*Church of Lukumi Babalu Aye v. City of Hialeah*, 1993), kdy místní vyhláška na Floridě zakázala zbytečné zabíjení (například pro rituály a ceremonie) mimo primární účel zisku a zpracování masa. SCOTUS následně rozhodl, že tento krok byl protiústavní a omezoval vlastní výkon víry.³³

Je možné se zabývat také množstvím regulací na chovatele, stanovením určité požadované kvality, podporou místních chovatelů, federálními příspěvky, ustanovením komisí pro dohled nad rozličnými oblastmi a tak dále, množství témat je velice široké.

---

³³ Church of Lukumi Babalu Aye, Inc. v. City of Hialeah. In: <https://www.oyez.org/> [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.oyez.org/cases/1992/91-948>

5. Závěr

Práva udělovaná zvířatům jsou spíše otázkou posledních desetiletí, nicméně s příchodem nových generací je možné zřetelně vidět určitý posun a směřování k etičtějšímu zacházení se zvířaty. Je možné vidět tendence vykračující správným směrem, ovšem často nedomyšlené do detailů nebo plné výjimek, tudíž není náročné tyto zákony nějakým způsobem obcházet a ignorovat. Komplexní legislativa na federální úrovni by tedy měla pamatovat na současné dění, měla by se pokusit obsáhnout co největší pole působnosti, jasně vymezit tresty za jejich porušování a do jisté míry udat směřování a určitý standard dalším zemím světa v horizontu následujících let.

Problematika dobrých životních podmínek zvířat a zvířecích práv celkově je tématem, které by žádné straně nemělo dělat významné problémy, přeci jen se jedná o látku překračující klasické politické názory a shoda se dá najít napříč celým rozmanitým politickým spektrem.

Drobné odlišnosti v přístupu by se ale i tak najít daly, Demokraté budou více nakloněni malým farmářům a zlepšování životních podmínek zvířat, zatímco Republikáni budou uvažovat nad následky, které by případné regulace mohly mít na velké korporátní firmy a průmyslové giganty.

6. Doporučené zdroje

Úroveň právní ochrany v jednotlivých státech: <https://aldf.org/wp-content/uploads/2020/02/2019-Animal-Protection-US-State-Laws-Rankings-Report.pdf>

John Oliver – Průmyslové chovy drůbeže:

<https://www.youtube.com/watch?v=X9wHzt6gBgl>

7. Zdroje

1. ADAMS, Benjamin. Legislative History of the Animal Welfare Act: Introduction. In: <https://web.archive.org/> [online]. [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160513224105/https://awic.nal.usda.gov/legislative-history-animal-welfare-act/intro>
2. A Nation Of Meat Eaters: See How It All Adds Up. In: <https://www.npr.org/> [online]. 2012 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.npr.org/sections/thesalt/2012/06/27/155527365/visualizing-a-nation-of-meat-eaters>
3. PAVLOVIČOVÁ, Kristýna. Práva zvířat v kontextu lidských práv [online]. Brno, 2018 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/o2w9f/prava_zvirat_v_kontextu_lidskych_prav.pdf. Diplomová práce. Právnická fakulta MU.
4. Jones v. Butz. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. 1974 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/case/jones-v-butz>
5. Laws that Protect Animals: Federal, State, & Local. In: <https://aldf.org/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/laws-that-protect-animals/>
6. Twenty Eight Hour Law. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/statute/us-food-animal-twenty-eight-hour-law>
7. Laws that Protect Animals: Federal, State, & Local. In: <https://aldf.org/> [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/laws-that-protect-animals/>
8. FAVRE, David. Brief Summary of the US Animal Welfare Act. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. Michigan State University College of Law, 2002 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/brief-summary-us-animal-welfare-act>
9. PALLOTTA, Nicole. Federal Farm Bill Includes Important Protections for Animals. In: <https://aldf.org/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://aldf.org/article/federal-farm-bill-includes-important-protections-for-animals/>
10. ZAVERI, Mihir. President Trump Signs Federal Animal Cruelty Bill Into Law. In: <https://www.nytimes.com/> [online]. Nov. 25, 2019 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/11/25/us/politics/trump-animal-cruelty-bill.html>
11. Animal protection: U.S. STATE LAWS RANKINGS REPORT. In: Animal Legal Defense Fund [online]. 2019 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://aldf.org/wp-content/uploads/2020/02/2019-Animal-Protection-US-State-Laws-Rankings-Report.pdf>
12. DALY, Natasha. States across U.S. are taking bold steps toward protecting animals. In: <https://www.nationalgeographic.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/animals/2019/07/first-time-animal-welfare-laws-in-us-states/>

13. MATYSOVÁ, Monika. Právní úprava ochrany zvířat [online]. 2010 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/91284/>. Diplomová práce. Právnická fakulta Univerzity Karlovy.
14. CITES. In: <https://www.mzp.cz/> [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy
15. Should Animals Be Used for Scientific or Commercial Testing? In: ProCon.org [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://animal-testing.procon.org/>
16. Toxic and Tragic Consequences of Product Testing on Animals. In: <https://www.peta.org/> [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.peta.org/issues/animals-used-for-experimentation/animals-used-experimentation-factsheets/product-testing-toxic-tragic/>
17. PRICE, MICHELLE L. US states join global push to ban animal-tested cosmetics. In: <https://abcnews.go.com/> [online]. 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/Lifestyle/wireStory/us-states-join-global-push-ban-animal-tested-68690868>
18. Cruelty Free Cosmetics legislation progressing in Maryland: Maryland could be fourth US state to go cruelty free. In: <https://www.crueltyfreeinternational.org/> [online]. 2021 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.crueltyfreeinternational.org/what-we-do/latest-news-and-updates/cruelty-free-cosmetics-legislation-progressing-maryland>
19. PRICE, MICHELLE L. US states join global push to ban animal-tested cosmetics. In: <https://abcnews.go.com/> [online]. 2020 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/Lifestyle/wireStory/us-states-join-global-push-ban-animal-tested-68690868>
20. H.R.5141 - Humane Cosmetics Act of 2019. In: <https://www.congress.gov/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/5141/text>
21. ROBERTSON, Lara. Fashion and Animal Welfare. In: <https://goodonyou.eco/> [online]. 2017 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://goodonyou.eco/animal-welfare-fashion/>
22. WATSON, Tara. Cruelty is coming back into fashion. In: <https://www.abc.net.au/> [online]. 2013 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.abc.net.au/news/2013-10-01/watson-the-true-face-of-the-fur-trade/4991790>
23. Prada to stop using fur from next year. In: <https://www.bbc.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-48370370>
24. GARDINER, Dustin. California is first state to ban the sale of fur clothing, beginning in 2023. In: <https://www.sfchronicle.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.sfchronicle.com/politics/article/California-is-first-state-to-ban-the-sale-of-fur-14517156.php>
25. MURRAY, Adrienne. Fur industry faces uncertain future due to Covid. In: <https://www.bbc.com/> [online]. 2020 [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-55017666>

26. Mulesing by the Wool Industry. In: <https://www.peta.org/> [online]. [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.peta.org/issues/animals-used-for-clothing/wool-industry/mulesing/>
27. MCGREAL, Chris. How America's food giants swallowed the family farms. In: <https://www.theguardian.com/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/environment/2019/mar/09/american-food-giants-swallow-the-family-farms-iowa>
28. Understanding Contract Agriculture. In: <https://www.rafiusa.org/> [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.rafiusa.org/programs/contract-agriculture-reform/understanding-contract-agriculture/>
29. OLIVER, John. Chickens: Last Week Tonight with John Oliver. In: <https://www.youtube.com/> [online]. 2015 [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=X9wHzt6gBgl&ab_channel=LastWeekTonight
30. Understanding Contract Agriculture. In: <https://www.rafiusa.org/> [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.rafiusa.org/programs/contract-agriculture-reform/understanding-contract-agriculture/>
31. ARNSDORF, Isaac. Chicken Farmers Thought Trump Was Going to Help Them. Then His Administration Did the Opposite. In: <https://www.propublica.org/> [online]. 2019 [cit. 2021-02-12]. Dostupné z: <https://www.propublica.org/article/chicken-farmers-thought-trump-was-going-to-help-them-then-his-administration-did-the-opposite>
32. NIEDRICH, Anastasia. Animals in Circuses and the Laws Governing Them. In: <https://www.animallaw.info/> [online]. Michigan State University College of Law [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/animals-circuses-and-laws-governing-them>
33. Humane Methods of Slaughter Act. In: <https://www.nal.usda.gov/> [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.nal.usda.gov/awic/humane-methods-slaughter-act>
34. HODGES, Cynthia F. Detailed Discussion of the Humane Methods of Slaughter Act [online]. In: . Michigan State University College of Law, 2010 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.animallaw.info/article/detailed-discussion-humane-methods-slaughter-act>
35. Church of Lukumi Babalu Aye, Inc. v. City of Hialeah. In: <https://www.oyez.org/> [online]. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.oyez.org/cases/1992/91-948>

Zdroje obrázků:

Obrázek 1: Animal protection: U.S. STATE LAWS RANKINGS REPORT. In: *Animal Legal Defense Fund* [online]. 2019 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://aldf.org/wp-content/uploads/2020/02/2019-Animal-Protection-US-State-Laws-Rankings-Report.pdf>

Obrázek 2: Be Cruelty-Free Campaign. In: <https://www.hsi.org/> [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: <https://www.hsi.org/issues/be-cruelty-free/>